

ОСНОВИ РЕЖИМУ IP BOX: АНАЛІТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

BASICS OF THE IP BOX MODE: ANALYTICAL AND LEGAL ASPECT

Дашко Д.С., студент IV курсу факультету адвокатури
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Ковтуненко О.А., студентка IV курсу факультету адвокатури
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

У цій статті всебічно розглядається податковий режим інтелектуальної власності (IP Box), простежуються його витоки, ретельно аналізується його впровадження в окремих країнах та оцінюється потенціал для його запровадження в Україні. IP Box, цільове податкове стимулювання, розвинулося як каталізатор інновацій, пропонуючи пільгові податкові ставки на доходи, отримані від активів інтелектуальної власності. Аналізуючи законодавчу базу таких країн, як Люксембург, Нідерланди та Ірландія, у статті порівнюються їхні підходи, виявляються закономірності та кращі практики у стимулюванні розвитку інтелектуальної власності.

Досліджується історична еволюція IP Box, контекстуалізуючи її появу як відповідь на мінливу динаміку глобальної економіки. Розглядаючи регуляторні рамки країн, які запровадили режими IP Box, дослідження прагне виокремити цінну інформацію для юрисдикцій, які розглядають подібні заходи. Розглядаються економічні та стратегічні наслідки IP Box, проливаючи світло на його вплив на генерування доходів, створення робочих місць та розвиток інновацій.

Звертаючи увагу на Україну, стаття оцінює перспективи впровадження режиму IP Box у правовому та економічному ландшафті країни. Шляхом порівняльного аналізу досліджуються потенційні переваги та виклики такого впровадження, враховуючи існуюче в Україні середовище інтелектуальної власності та ширший регуляторний контекст. Ця дискусія має на меті допомогти політикам, юристам і підприємцям бізнесу розібратися в складнощях інтеграції режиму IP Box у податкову систему України.

Тож, дана наукова робота відроджує інтелектуальну дискусію щодо введення режиму спеціального оподаткування в Україні та вносить корективи у дискусію про податкові стимули для інтелектуальної власності, пропонуючи нюансоване розуміння IP Box. Аналізуючи європейське законодавство та глобальні тенденції та пропонуючи застосувати одну із конкретних моделей у інтерпретації податкового режиму в Україні, дослідження має на меті інформувати осіб, які приймають рішення, та зацікавлені сторони, сприяючи розробці обґрунтованої політики та створенню середовища, сприятливого для інновацій та економічного зростання.

Ключові слова: IP Box, Patent Box, інтелектуальна власність, юрисдикції, країни, податки, збори, ставки, технології, інновації, податок на прибуток.

This article provides a comprehensive examination of the Intellectual Property (IP) Box tax regime, tracing its origins, scrutinizing its implementation in select nations, and assessing the potential for its adoption in Ukraine. The IP Box, a targeted tax incentive, has evolved as a catalyst for innovation, offering preferential tax rates on income derived from intellectual property assets. Analyzing the legislative frameworks of countries such as Luxembourg, the Netherlands, and Ireland, the article compares their approaches, revealing patterns and best practices in incentivizing intellectual property development.

The historical evolution of the IP Box is explored, contextualizing its emergence as a response to the changing dynamics of the global economy. By dissecting the regulatory frameworks of countries with established IP Box regimes, the study seeks to distill valuable insights for jurisdictions contemplating similar measures. The economic and strategic implications of the IP Box are examined, shedding light on its impact on revenue generation, job creation, and the cultivation of innovation.

Turning attention to Ukraine, the article assesses the prospects of implementing an IP Box regime within the country's legal and economic landscape. Through a comparative analysis, the potential advantages and challenges of such adoption are explored, considering Ukraine's existing intellectual property environment and broader regulatory context. This discussion aims to guide policymakers, legal practitioners, and businesses in navigating the complexities of integrating an IP Box regime into Ukraine's tax framework.

Therefore, this research paper revives the intellectual debate on the introduction of a special taxation regime in Ukraine and contributes to the discussion on tax incentives for intellectual property by offering a nuanced understanding of the IP Box. By analyzing European legislation and global trends and proposing to apply one of the specific models in interpreting the tax regime in Ukraine, the study aims to inform decision makers and stakeholders, contributing to the development of sound policies and creating an environment conducive to innovation and economic growth.

Key words: IP Box, Patent Box, intellectual property, jurisdictions, countries, taxes, fees, rates, technologies, innovations, income tax.

Постановка проблеми. Розгляд даного питання є вкрай важливим через відсутність його дослідження українськими науковцями, тому, щоб Україна була конкурентоспроможною, було вирішено висвітлити цю проблему, звернувши нашу увагу на досвід різних юрисдикцій, які мають цей режим.

Розглядом питання IP Box режимів займалися такі науковці: Sebastien Bradley, Estelle Dauchy, Leslie Robinson, Martin Ruf, Alexander Israel Silva-Gómez, Silvia Mariela Méndez-Prado, Andrés Arauz, М. Д. Заріцький, О. С. Заріцька, Г. Б. Назарова та Л. В. Кононенко.

Виклад основного матеріалу. IP Box (або Patent Box), скорочено від Intellectual Property Box, – це пільговий режим, який пропонує певні юрисдикції для заохочення розробки, придбання та використання інтелектуальної власності. Метою IP Box, як правило, є заохочення та залучення місцевих науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт шляхом зниження податкових витрат.

Ключовими особливостями IP Box зазвичай є знижена ставка корпоративного податку на прибуток, якщо

такий прибуток отриманий від певних об'єктів інтелектуальної власності, таких як патенти, авторські права, торгові марки та інші нематеріальні активи. Знижена ставка податку часто застосовується до тієї частини доходу, яка безпосередньо пов'язана з використанням цих об'єктів інтелектуальної власності.

Щодо отримання прав на IP Box, то залежно від юрисдикції конкретні критерії можуть відрізнятися. У загальному це вимоги щодо розробок, використання та придбання інтелектуальної власності, а також документальне підтвердження зв'язку між доходами та кваліфікованими активами інтелектуальної власності [1; 2].

Компанії, що займаються дослідженнями, розробками, інноваціями та технологічними галузями, є основними бенефіціарами IP Box. Забезпечуючи сприятливе податкове середовище для доходів, отриманих від інтелектуальної власності, уряди прагнуть сприяти інноваціям, залучати транснаціональні корпорації та стимулювати економічне зростання.

Варто відмітити, що історія розвитку та становлення IP Vox набуває більшої індивідуалізації в залежності від юрисдикції, але загальна тенденція зберігається.

Тож потрібно повернутись до витоків даної ідеї, а саме розглянути об'єкти інтелектуальної власності в даному контексті. Об'єкти інтелектуальної власності стають більш ключовим активом для глобальних корпорацій. Це обумовлено не тільки зростанням ролі інновацій та інтелектуальних ресурсів у будь-якому сучасному бізнесі, але й врахуванням потенціалу, який інтелектуальна власність може мати в оптимізації податкового тягаря.

Інтелектуальна власність, така як патенти, авторські права та торгові марки, стає суттєвим елементом стратегії компанії, після чого вона не тільки підтримує їх конкурентоспроможність, а й може служити ефективним інструментом у сфері податкового управління.

Все більше компаній визнають, що інтелектуальна власність може допомогти зменшити податкові обов'язки, хоча деякі юрисдикції надають пільги для об'єктів інтелектуальної власності. Спрямовуючи свої зусилля на створення та розвиток новаторських рішень, підприємство може одночасно забезпечити свою позицію на ринку та вигідно оптимізувати свої податкові зобов'язання. Ця тенденція демонструє стратегічний підхід компанії до управління інтелектуальною власністю як не тільки засобом захисту інновацій, але і як ефективний інструмент для вирішення складних завдань податкового планування в глобальному масштабі.

Ірландія стала першопрохідцем у зниженні податкових ставок для певних об'єктів інтелектуальної власності ще в 1973 році. Прийнявши інноваційний підхід, Франція впровадила аналогічну модель у 2000 році, а Угорщина приєдналася до цього ряду у 2003 році. Наприклад, у Франції податкова ставка зменшилась зі стандартних 31% корпоративного податку до 10% у рамках IP Vox. Варто відмітити ще й Бельгію, яка внутрішньо започаткувала даний спеціальний режим у 2007 році, податкова ставка знизилась з 29% до лише 4,4%. Ці країни визнали важливість стимулювання розвитку інтелектуальної власності шляхом податкових пільг, що можуть служити каталізатором для економічного зростання та привабливості інноваційних компаній [3].

IP Vox досить швидко розвивався, як модернізований інструмент податкового планування. Один із ключових аспектів швидкого розвитку IP Vox досягається в постійних модифікаціях та вдосконаленні податкових стимулів, які надаються підприємствам, залученим до створення та розвитку інтелектуальної власності. Підприємства активно реагують на це, адаптуючи свої стратегії для максимального використання податкових переваг та створення більш ефективних механізмів управління інтелектуальною власністю.

У цьому контексті необхідно згадати, що Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) фактично оголосила війну існуючим на той час режимам IP Vox. Ця організація розробила захід 5 Плану BEPS (План дій з протидії розмиванню оподаткованої бази та виведенню прибутків з-під оподаткування) та ініціювала суттєву зміну «правил гри» з метою ускладнення застосування пільг компаніями, які не брали жодної участі у створенні об'єктів інтелектуальної власності. Інакше кажучи, ОЕСР вважає зловживанням використання структур, які полягають у передачі права власності на об'єкт інтелектуальної власності компанії – резиденту юрисдикції з IP Vox виключно з метою податкової «економії» та подальшої передачі у користування такого об'єкта третім особам. З метою запобігання таким структурам ОЕСР надала рекомендації щодо зміни існуючих на той час режимів IP Vox та імплементації нового підходу – “Modified Nexus Approach”, метою якого є обмеження застосування пільг компаніями, що не брали участі в розробці об'єктів інтелектуальної власності [4].

Враховуючи вищезгадане, такими країнами, як Кіпр, Люксембург та Нідерланди були внесені відповідні зміни задля приведення режимів IP Vox у відповідність до вимог заходу 5 Плану дій BEPS. Розглядаючи дані країни окремо слід відмітити таке:

1. З початку 2012 року на Кіпрі діяв «пільговий» режим IP Vox, який, давав можливість оподатковувати доходи від конкретних об'єктів інтелектуальної власності за ставкою податку на рівні 2,5%. До 30 червня 2016 року цей режим був достатньо зрозумілим у технологічних процесах, охоплюючи при цьому доходи від широкого спектру об'єктів інтелектуальної власності. Але під впливом ініціативи ОЕСР, правила цього режиму внесли значні зміни, які почали діяти з 1 липня 2016 року [5].

2. Як і в ситуації з Кіпром, у Люксембурзі наразі одночасно діє два режими IP Vox. 22 березня 2018 року Люксембурзький парламент прийняв закон, що встановив правила застосування нового режиму IP Vox, який прийшов на зміну попередньому, що був скасований у 2016 році. При цьому новий режим IP Vox застосовуватиметься ретроактивно, починаючи з 2018-го фінансового року, а старий режим, з урахуванням «перехідних» положень, продовжить свою дію до липня 2021 року. За своєю суттю зміни, прийняті в Люксембурзі, схожі до тих, що були прийняті на Кіпрі, та направлені на приведення правил застосування режиму IP Vox до вимог заходу 5 Плану дій BEPS [4].

3. У Нідерландах вперше було IP Vox використано у 2007 році й також внесли зміни до режиму IP Vox відповідно до вимог заходу 5 Плану дій BEPS. У порівнянні з попередніми юрисдикціями, нормативні акти Нідерландів мають більш високі вимоги до використання пільгового режиму. Наприклад, законодавство країни встановлює складніші правила застосування, враховуючи різні умови малих та великих платників податків [6; 15].

Так, на сьогоднішній день існує 18 юрисдикцій з IP Vox режимом, 13 з яких в ЄС. Коротко розглянемо умови кожної країни щоб обрати найпривабливіше місце для залучення інвестицій в IP. Вбачається за доцільне дослідити це питання за декількома критеріями: відсоток податку на дохід та об'єкти, на які розповсюджується такі пільги:

1. Королівство Бельгія: 3,75% – податок на дохід від діяльності з патентами, програмним забезпеченням та правами селекціонерів [7].

2. Республіка Кіпр: 2,5% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [8].

3. Французька Республіка: 10% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [9].

4. Угорщина: 4,5% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [10].

5. Республіка Ірландія: 6,25% – податок на дохід від діяльності з патентами, програмним забезпеченням та прав селекціонерів, сертифікатів додаткової якості медичних продуктів, а також засобів захисту рослин [11].

6. Литовська Республіка: 5% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [12].

7. Велике Герцогство Люксембург: 4,99% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [13].

8. Республіка Мальта: 1,75% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [14].

9. Королівство Нідерланди: 9% – податок на дохід від діяльності з патентами, програмним забезпеченням та авторськими правами [15].

10. Республіка Польща: 5% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [16].

11. Португальська Республіка: 3,15% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [17].

12. Словацька Республіка: 10,5% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [18].

13. Королівство Іспанія: від 7,2 до 10% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [19].

14. Князівство Андорра: 2% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [20].

15. Республіка Сан-Марино: від 0% до 8,5% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [21].

16. Швейцарська Конфедерація: дуже складно сказати точно, так як залежить від кантону і може оподатковуватися ставкою корпоративного податку від 10% всього прибутку, але дуже обмежене коло об'єктів, на які розповсюджується цей податковий режим – тільки на податок на дохід від діяльності з патентами [22].

17. Турецька Республіка: 11,5% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [23].

18. Сполучене Королівство Великої Британії: 10% – податок на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням [24; 25].

При виборі юрисдикції треба враховувати багато факторів, таких як репутація країни, ступінь захисту прав власності, наявність науково-дослідних центрів та інноваційних інфраструктур, щоб зробити правильний вибір.

Так, наприклад, Андорра, яка має 2% корпоративного податку на дохід від діяльності з патентами не може не приваблювати, але не слід забувати про такі фактори, як: маленький ринок країни, обмежена міжнародна співпраця, віддалене місцезнаходження, нестабільна економічна ситуація через постійні зміни податкового законодавства та слабку економічну ситуацію [20].

Вибір оптимальної юрисдикції для інвестицій в IP Vox систему залежить від конкретних потреб бізнесу та стратегії оптимізації оподаткування. Однак, опираючись на цих даних, деякі країни можуть виглядати більш привабливими з точки зору податкових умов:

1. Мальта (1,75%): Має одну з найнижчих ставок податку на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням. Крім того, країна знаходиться в Європейському Союзі, що забезпечує доступ до ринків ЄС [14].

2. Нідерланди (9%): Забезпечує релативно низьку ставку податку на дохід від діяльності з патентами, програмним забезпеченням та авторськими правами [15].

3. Люксембург (4,99%): Має конкурентоспроможну ставку податку на дохід від діяльності з патентами та програмним забезпеченням. А також дружнелюбне середовище для бізнесу і залишається однією з лідируючих країн в IP Vox [13].

4. Бельгія (3,75%) та Португалія (3,15%): Мають конкурентоспроможну ставку податку для створення інноваційного екосистеми та зручне розташування [7; 17].

5. Ірландія (6,25%): Має відносно низьку ставку податку та розширений перелік об'єктів оподаткування [1].

Отже, залежно від мети суб'єкта, вибір країни може змінюватися. Але слід зазначити наступне: ні для кого не секрет, що більшість бізнесів, обираючи для себе зручну податкову юрисдикцію, дивляться на країни ЄС, оскільки будуть мати дуже широкий ринок, нормальні податкові органи, надійну судову систему і стабільну економіку, а Мальта, як одна з країн ЄС з найнижчою податковою ставкою для IP, є лідером з огляду на привабливі умови.

Варто наголосити на українських тенденціях. В Україні пільговий режим оподаткування IP Vox не функціонує, але у 2020 році були намагання розпочати його розробку. Тож розглянемо дану ідею більш детально. Міністерство цифрової трансформації виступило з ініціативою щодо впровадження даного режиму, але для ініціативних компаній. Це передбачало те, що будуть знижені ставки податків та зборів на 80% й податок на прибуток вийде 3,6%, ЄСВ – 4,4%, ПДФО-3,6%. Але наявні особливі критерії щодо застосування, які передбачають умови:

1. Витрати на R&D понесені на території України.
2. Доходи від використання об'єкту інтелектуальної власності можна співставляти з витратами, понесеними на його розробку та створення.

3. Від використання об'єкту інтелектуальної власності обов'язково отримується дохід [26].

Одним із провідних українських інновацій є проєкт Дія.City, який представляє з себе інформаційну платформу для IT-компаній щодо правового та податкового аспектів. Даний проєкт віддзеркалив комплекс ефективних та комфортних умов задля розвитку бізнесу та залучення іноземних інвестицій у коло українських перспектив.

Особливістю у системі оподаткування платників податку на прибуток на особливих умовах резидентів Сіті Дія є те, що об'єктом оподаткування є не фінансовий результат, а суми окремих господарських операцій. По суті, даний порядок оподаткування дуже схожий на податок на виведений капітал, але у Податковому кодексі України зазначено, що це є податок на прибуток на особливих умовах [27, с. 385].

Варто зазначити, що Дія.City не є видом режиму IP Vox. З огляду на те, що українська модель розглядається комплексно, як правовий та податковий простір, про що не можна зазначити щодо IP Vox, оскільки він конкретизує виключно спеціальний податковий режим без врахування окремих аспектів. Основним критерієм є те, що Дія.City – це правовий режим, податковий блок регулювання якого передбачено у Податковому кодексі України, а IP Vox – виключно податковий. Наприклад, схожими за метою до проєкту Дія.City є Астана Hub (Казахстан), Делавер (США) та віртуальна зона IT (Грузія).

В Україні для IT-компаній створено унікальний правовий та податковий простір, в якому поєднані комфортні податкові умови з ефективними інструментами, що дозволяють компаніям будувати прозору корпоративну структуру, полегшують залучення іноземних інвестицій, залучають додаткові механізми для захисту нематеріальних активів. Оподаткування резидентів Дія Сіті є багатогранною та динамічною сферою, яка має значні наслідки для економіки, бізнесу, урядів та суспільства в цілому. З розвитком глобального ландшафту стає все більш очевидним, що оподаткування резидентів Дія Сіті, особливо тих, що працюють в інноваційних секторах, вимагає продуманих та адаптивних підходів [27, с. 392].

Висновки. Дослідження податкового IP Vox режиму розкриває сформоване прагнення держав до розвитку інновацій та економічної конкурентоспроможності. Як видно зі статті, наразі цей режим діє в 18 країнах, 13 з яких входять до Європейського Союзу. Цей режим стимулює компанії до виробництва, використання та застосування новітніх технологій в обмін на податкові пільги, запроваджуючи IP Vox держава отримує не тільки потужний розвиток інтелектуальної власності, а й збільшення суб'єктів бізнесу, що добре відбивається на економіці та суспільстві в цілому.

Щодо України, то треба зазначити, що, на жаль, такого режиму наразі не передбачено. Але слід відмітити, що доведення правового режиму воєнного стану прослідковувалася тенденція: запровадження Дія Сіті, яке хоча і не відноситься до IP Vox режиму, але має спільні з ним риси, також є заяви Міністерства цифрової трансформації щодо впровадження даного режиму.

Так, проглядаються прагнення українських законотворців до впровадження даної системи, але наразі, коли в країні діє правовий режим воєнного стану, така діяльність зупинилася. Вважаємо, що поновлення дискусії щодо впровадження даної податкової моделі сприятиме розвитку євроінтеграційних процесів та адаптації податкового законодавства України під стандарти ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. The Tax Foundation. What is a Patent Box | Tax foundation. URL: <https://taxfoundation.org/taxedu/glossary/patent-box/> (дата звернення: 01.12.2023).
2. Sebastien Bradley, Leslie Robinson, Martin Ruf. The impact of IP box regimes on the M&A market. *Journal of Accounting and Economics. Volume 72, Issues 2–3, November–December 2021, 101448*. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S016541012100063X?via%3DIihub>; (дата звернення: 01.12.2023).
3. Crane IP Law Firm. IP-Box в країнах Європи: як платити менше податків за допомогою інтелектуальної власності, : URL: <https://craneip.com/uk/ip-box-v-krainah-evrope-yak-platiti-menshe-podatkov-za-dopomogoyu-intelektualno%D1%97nah-%D1%94vrope-yak-platiti-menshe-podatkov-za-dopomogoyu-intelektualno%D1%97-vlasnosti/> (дата звернення: 01.12.2023).
4. Роман Подзізей, Ірина Павлюк. Популярні країни для виплати роялті, *Астерс*. № 17, 17 травня 2018 URL: https://www.asterslaw.com/ua/press_center/publications/popular_countries_for_royalty_payments/; (дата звернення: 01.12.2023).
5. Фінансово-правова компанія "FINEVOLUTION" Податковий режим IP Box для бізнесу. URL: <https://finevolution.pl/ua/system-podatkovy-ip-box-polska-cypr-luksemburg/> (дата звернення: 06.12.2023).
6. Консалтингова компанія "A1 CONSULTING". IP BOX РЕЖИМИ: ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ В РІЗНИХ КРАЇНАХ, 20.07.2022. URL: <https://www.a1.consulting/post/ip-box> (дата звернення: 06.12.2023).
7. Code des impôts sur les revenus 1992: Publication: 13-09-1993 numéro: 1993082751 / Conseil d'Etat. URL: https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1993082749&table_name=loi (дата звернення 12.12.2023).
8. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος του 2002 (118(I)/2002)/ Η Βουλή των Αντιπροσώπων. URL: http://www.cylaw.org/nomoi/enop/non-ind/2002_1_118/full.html (дата звернення 12.12.2023).
9. Code général des impôts / Parlement français. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006069577/2023-12-14/ (дата звернення 12.12.2023).
10. A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. URL: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99600081.tv> (дата звернення 12.12.2023);
11. Corporation Tax Act, 1976 № 7/ Ireland. URL: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/1976/act/7/enacted/en/print#sec79> (дата звернення 12.12.2023).
12. Republic of Lithuania Law on corporate income tax. 20 December 2001 № IX-675. Vilnius URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/1375cd60a50f11e8aa33fe8f0fea665f?jfwid=ck9gyaumo> (дата звернення 12.12.2023);
13. Loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu / Le gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg URL: <chrome-extension://efaidnbmnnpbpcjpcglclefindmkaj/https://impotsdirects.public.lu/dam-assets/fr/legislation/LIR/LIR2023.pdf> (дата звернення 12.12.2023).
14. leġislazzjoni sussidjarja 123.194 / regoli dwar tnaqqis li jingħata fir-reġim patent box / 1 ta' jannar, 2019 URL: <https://legislation.mt/eli/sl/123.194> (дата звернення 12.12.2023).
15. Wet op de vennootschapsbelasting 1969. 8 oktober 1969 / JULIANA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz. URL: <https://belastingwetboek.nl/vennootschapsbelasting/> (дата звернення 12.12.2023).
16. Dz. U. 1992 Nr 21 poz. 86 Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnpbpcjpcglclefindmkaj/https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19920210086/U/D19920086Lj.pdf> (дата звернення 12.12.2023).
17. Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas – CIRC / Lei n.º 2/2014. Diário da República № 11/2014, Série I de 2014-01-16. URL: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/lei/2014-64205634> (дата звернення 12.12.2023).
18. ZÁKON № 595 zo 4. decembra 2003 o dani z príjmov / Národná rada Slovenskej republiky. URL: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/> (дата звернення 12.12.2023).
19. Ley 27/2014, de 27 de noviembre, del Impuesto sobre Sociedades. URL: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2014-12328> (дата звернення 12.12.2023).
20. Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'impost sobre societats. URL: <https://www.bopa.ad/bopa/023005/Pagines/6AB92.aspx> (дата звернення 12.12.2023).
21. Legge 16 dicembre 2013 n.166 "Imposta generale sui redditi" / Repubblica di San Marino – Consiglio Grande e Generale URL: <https://www.consigliograndeegenerale.sm/on-line/home/in-evidenza-in-home-page/scheda17134870.html> (дата звернення 12.12.2023).
22. Bundesgesetz über die Steuerreform und die AHV-Finanzierung (STAF) vom 28. September 2018 / Die Bundesversammlung der Schweizerischen Eidgenossenschaft/ URL: <https://www.fedlex.admin.ch/eli/fga/2018/2140/de> (дата звернення 12.12.2023).
23. KURUMLAR VERGİSİ KANUNU Kanun Numarası : 5520 Kabul Tarihi : 13/6/2006 Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 21/6/2006 Sayı : 26205/ URL: <chrome-extension://efaidnbmnnpbpcjpcglclefindmkaj/https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5520.pdf> (дата звернення 12.12.2023).
24. Corporation Tax Act 2010 / London. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/4/contents> (дата звернення 12.12.2023);
25. The Tax Foundation.. Patent Box Regimes in Europe. Daniel Bunn, 2022, URL: <https://taxfoundation.org/data/all/eu/patent-box-regimes-europe-2022/> (дата звернення 12.12.2023).
26. Олена Макеева, 2020. Пільговий податок на ІТ, добра спроба, але потрібна робота над помилками. URL: <https://buhgalter911.com/uk/news/news-1048366.html> (дата звернення 12.12.2023).
27. Назарова Г.Б., Кононенко Л.В. ОПОДАТКУВАННЯ РЕЗИДЕНТІВ ДІЯ СІТІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД. *Наукові перспективи* № 8(38)2023. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-8\(38\)-378-395](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-8(38)-378-395) (дата звернення 12.12.2023).